

Юнакини, юношки и главатарки: българската спортистка в началото на XX в.

Боряна Ангелова-Игова

<http://doi.org/10.7546/BF.2.2025.02>

Литература

Ангелова-Игова, Боряна 2023: Феминизмът в спорта: предизвикателства пред философията на пола. – *Filosofiya-Philosophy*, 32 (2), 173–185. – <https://doi.org/10.53656/phil2023-02-04> [Angelova-Igova, Boryana 2023: Feminizmat v sporta: predizvikatelstva pred filosofiyata na pola. – *Filosofiya-Philosophy*, 32 (2), 173–185].

Атанасов, Емил 2013: *В света на женския футбол*. София: НСА Прес [Atanasov, Emil 2013: *V sveta na zhenskiya futbol*. Sofia: NSA Pres].

Бърдарева, Райна 2008: *История на олимпийското движение*. София: НСА Прес [Bardareva, Rajna 2008: *Istoriya na olimpiyskoto dvizhenie*. Sofia: NSA Pres].

Бърдарева, Райна 1991: *Спортът в България – поява и развитие 1878–1944: Учебно помагало за студентите от НСА*. София: НСА [Bardareva, Rayna 1991: *Sportat v Bulgaria – pojava i razvitie 1878–1944: Uchebno pomagalo za studentite ot NSA*. Sofia: NSA].

Владова, Ина 2013: Национален детски олимпийски събор „Юначе“ (2006–2012). – *Спорт и наука*, кн. 5, 25–29 [Vladova, Ina 2013: Natsionalen detski olimpiyski sabor „Yunache“ (2006–2012). – *Sport i nauka*, кн. 5, 25–29].

Владова, Ина 2013а: Принципи, символи и ритуали на съборите „Юначе“. – *Личност. Мотивация. Спорт*. Том 18. София: НСА Прес, 265–271 [Vladova, Ina 2013a: Printsipi, simvoli i rituali na saborite „Yunache“ – *Lichnost. Motivatsiya. Sport*. Tom 18, Sofia: NSA Press, 265–271].

Владова, Ина 2018: *Мултикултурализъм. Олимпизъм. Образование*. София: НСА Прес [Vladova, Ina 2018: *Multukulturalizam. Olimpizam. Obrazovanie*. Sofia: NSA Pres].

Гаврилова, Райна 1992: *Векът на българското духовно възраждане*. София: Слов-Д [Gavrilova, Rajna 1992: *Vekat na bulgarskoto duhovno vazrazhdane*. Sofia: Slov-D].

Гевренова, Марина 2003: Тодор Йончев и Българските идеи за Олимпизма. – *Българска Олимпийска Академия, Годишник 2002*. София: Графимакс, 45–52 [Gevrenova, Marina 2003: Todor Yonchev i Bulgarskite idei za Olimpizma. – *Bulgarska Olimpийska Akademiya, Godishnik 2002*. Sofia: Grafimaks, 45–52].

Гевренова, Марина 2005: *Юнашката гимнастическа система в България: 1898–1944*. София: НСА Прес [Gevrenova, Marina 2005: *Yunashkata gimnasticheska sistema v Bulgaria*. Sofia: NSA Pres].

Георгиева, Борислава 2003: Спортът в българския град (края на XIX – средата на XX в.). – *Годишник на Софийския университет. Исторически Факултет*. Т. 93–95, 2000–2002, 69–118 [Georgieva, Borislava 2003: Sportat v bulgarskiya grad (kraya na XIX – sredata na XX v.). – *Godishnik na Sofiyskiya universitet. Istoricheski Fakultet*. Т. 93–95, 2000–2002, 69–118].

Георгиева, Борислава 2006: *Градските развлечения в миналото*. София: Парадигма [Georgieva, Borislava 2006: *Gradskite razvlecheniya v minaloto*. Sofia: Paradigma].

Даскалова, Красимира 2012: *Жени, пол и модернизация в България, 1878–1944*. София: УИ „Св. Климент Охридски“ [Daskalova, Krasimira 2012: *Zheni, pol i modernizatsiya v Bulgaria, 1878–1944*. Sofia: UI: „Sv. Kliment Ohridski“].

Добрева, Марина 1939: Дамските чети при съюза „Юнак“. – *История на Съюза на гимнастическите дружества „Юнак“ 1898–1938*. София: Печатница „Художника“, 149–152 [Dobрева, Marina 1939: *Damskite cheti pri sayuza „Yunak“*. – *Istoriya na Sayuza na gimnasticheskite druzhestva „Yunak“ 1898–1938*. Sofia: Pechatnitsa „Hudozhnika“, 149–152].

Кюркчиева, Ива 2020: *Етнология и футбол*. София: АИ „Проф. Марин Дринов“. [Kyurkchieva, Iva 2020: *Etnologiya i futbol*. Sofia: AI „Prof. Marin Drinov“].

Мухарска, Ралица 2010: Мутромъжественост и спорт. – В: *Идентичности в преход: род, медии и популярна култура в България след 1989 г.* Съст. Кирова, Милена, Корнелия Славова. София: Полис, 217–233 [Muharska, Ralitsa 2010: *Mutromazhestvenost i sport*. – In: *Identichnosti v prehod: rod, medii i populyarna kultura v Bulgaria sled 1989 g.* Sast. Kirova, Milena, Kornelia Slavova. Sofia: Polis, 217–233].

Назърска, Жоржета 2024: Софийското женско образователно дружество „Съзнание“ (1897–1952) и българският феминизъм. – В: *Женските лица в историята. Сборник в чест на Красимира Даскалова*. Съст. Миткова, Валентина, Илко Пенелов. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 230–245 [Nazarska, Zhorzheta 2024: *Sofiyskoto zhensko obrazovatelno druzhestvo „Saznanie“ (1897–1952) i bulgarskiyat feminizam*. – In: *Zhenskite litsa v istoriyata. Sbornik v chest na Krasimira Daskalova*. Sast. Mitkova, Valentina, Ilko Penelov. Sofia: UI: „Sv. Kliment Ohridski“, 230–245].

Пачаманова, Ина 2015: *Предшният преход. Жената и семейството при социализма. (Законо, държавна политика и теренно проучване от едно българско село)*. София: Сиела [Pachamanova, Ina 2015: *Predishniyat prehod. Zhenata i semeystvoto pri sotsializma. (Zakoni, darzhavna politika i terenno prouchvane ot edno bulgarsko selo)*. Sofia: Siela].

Станчев, Евлоги 2025: Преживяване на етничността чрез спорта: малцинствените спортни дружества в междувоенна България. – *Български фолклор*, № 2, 147–169 [Stanchev, Evlogi 2025: *Prezhivyavane na etnichnostta chrez sporta: maltsinstvenite sportni druzhestva v mezhduvoenna Bulgaria*. – *Bulgarski folklor*, No. 2, 147–169].

Станчев, Евлоги 2025а: Представи за диаспора и етническо родство в дейността на спортните дружества на евреи, арменци и турци в междувоенна България. – *Български фолклор*, № 3 (под печат) [Stanchev Evlogi 2025: Predstavi za diaspora i etnicesko rodstvo v deynostta na sportnite druzhestva na evrei, armentsi i turtsi v mezhduvoenna Bulgaria. – *Bulgarski folklor*, No. 3 (pod pechat)].

Angelova-Igova, Boryana 2016: The Meaning of Sport as Multicultural Dialogue in Max Nordau's Philosophy. – *Sport Identity and Community*, No. 1, 142, 143–150.

Archetti, Eduardo 1994: Masculinity and Football: the Formation of National Identity in Argentina. – In: *Game without Frontiers. Football, Identity and Modernity*. Eds. Giulianotti, Richard, John Williams. Aldershot: Ashgate Publishing Limited, 225–243.

Archetti, Eduardo 1999: *Masculinities, Football, Polo and the Tango in Argentina*. Oxford: Berg.

Burstyn, Varda 1999: *The Rites of Men: Manhood, Politics, and the Culture of Sport*. Toronto: University of Toronto Press.

Connell, Robert 2005: *Masculinities* (Second Edition). Cambridge: Polity Press.

Hobsbawm, Eric 1992: Mass-Producing Traditions: Europe 1870–1914. – In: *The Invention of Tradition*. Eds. Hobsbawm, Eric, Terence Ranger. Cambridge, New York: Cambridge UP, 263–307.

Martínková, Irena, Jim Parry 2024: Regras de elegibilidade no esporte. – *Movimento*, S. I. V. 30, p. e30055.

Nedeljković Saša 2007: Serbian Societies in Dubrovnik at the Beginning of the 20th Century. – *Zbornik Matice srpske za drustvene nauke*. Vol. 122, 165–178.

Nachev, Ivaylo 2023: Yunak Gymnastic Societies in Interwar Bulgaria. – *East Central Europe*. Vol. 50, 2–3, 180–198.

Zmuda, Palka, Marie-Stephanie Abouna 2024: The Sociohistorical Challenges to the Development of Women's Football in Poland. – *The International Journal of the History of Sport*.

Периодични издания

Списание „Здраве и сила“ е официален орган на Съюза „Юнак“ (1989–1930).

Списание „Главатар“ е техническа, ежемесечна притурка на сп. „Здраве и сила“ (1924).

Боряна Ангелова-Игова
Национална спортна академия „Васил Левски“
ул. „Академик Стефан Младенов“, № 21
1700 София, БЪЛГАРИЯ
boryana_igova@nsa.bg